

DEFINICE SPECIFICKÝCH PORUCH UČENÍ

- terminologické pojetí SPU,
- zákon č. 561/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dítě, žák a student se speciálními vzdělávacími potřebami),
- definice expertů z USA (1980) – prof. Matějček (1993)
- odborníci zabývající se problematikou SPU,
- mezinárodní klasifikace nemoci 1992, 10. revize (MKM-10),
- užívaná terminologie specifických poruch učení

TERMINOLOGIE V ODBORNÉ LITERATUŘE:

- Specifické poruchy učení a chování (SPUCH)
- Specifické poruchy učení (SPU)
- Vývojové poruchy učení (VPU)

ŽÁK SE SPECIFICKÝMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Podle zákona č. 561/2004 Sb., § 16 Vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je dítětem, žákem a studentem se speciálními vzdělávacími potřebami osoba se:

- Zdravotním postižením - pro účely tohoto zákona MP, TP, ZP, SP, vady řeči, souběžné postižení více vadami, autizmus, poruchy učení a poruchy chování.
- Zdravotním znevýhodněním – pro účely tohoto zákona zdravotně oslabení, dlouhodobě nemocní nebo lehčí zdravotní poruchy vedoucí k poruchám učení a poruchám chování, které vyžadují zohlednění při vzdělávání.

ŽÁK SE SPECIFICKÝMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

- Sociálně znevýhodněním - pro účely tohoto zákona:
  - a) rodinné prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením, ohrožení sociálně patologickými jevy,
  - b) nařízená ústavní výchova nebo uložená ochranná výchova,
  - c) postavení azylanta a účastníka řízení o udělení mezinárodní ochrany na území ČR (udělení azylu).

Děti, žáci a studenti se SVP mají právo na vzdělávání, jehož obsah, formy a metody odpovídají jejich vzdělávacím potřebám a možnostem na vytvoření nezbytných podmínek, které toto vzdělávání umožní, a na poradenskou pomoc školy a školského poradenského zařízení.

DEFINICE SPU –

DEFINICE EXPERTŮ Z USA (1980) – MATĚJČEK (1993):

Poruchy učení jsou souhrnným označením různorodé skupiny poruch, které se projevují zřetelnými obtížemi při nabývání a užívání takových dovedností, jako je mluvení, porozumění psané řeči, čtení, psaní, matematické usuzování nebo počítání. Tyto poruchy jsou vlastní postiženému jedinci a předpokládají dysfunkci centrálního nervového systému (CNS).

I když se tato porucha učení může vyskytnout souběžně s jinými formami postižení (jako např. smyslové vady, MR, sociální i emocionální poruchy) nebo souběžně s jinými vlivy prostředí (např. kulturní zvláštnosti, nedostatečná nebo nevhodná výuka, psychogenní činitele), není přímým následkem takových postižení nebo nepříznivých vlivů.

ODBORNÍCI ZABÝVAJÍCÍ SE PROBLEMATIKOU SPU:

- Mezi přední odborníky zabývající se danou problematikou u nás řadíme: Matějčka, Zelinkovou, Tymichovou, Pokornou, Nováka, Košče, Mareše, Skalskou, Langmaiera, Jošta, Jucovičovou, Bednářovou
- Mezi přední odborníky zabývající se danou problematikou v zahraničí řadíme:
Barkleyho, Traina, Reifovou, Bakkeru, Mundenou

Aktuální problémy řešené na poli vzdělávání žáků s SPU:

- přístup k výuce cizích jazyků,
- využití mediálních prostředků se zaměřením na informační technologie,
- vhodné styly učení u jedinců s SPU - důležité vybrat styl učení, který odpovídá inteligenci a schopnostem dítěte, v opačném případě může dojít k jeho negativnímu přístupu ke vzdělávání i terapii,
- problematika SPU na 2. stupni ZŠ, na SŠ a v dospělosti.

Výskyt poruch učení: 2-4%

MEZINÁRODNÍ KLASIFIKACE NEMOCÍ 1992 - 10. REVIZE (MKN – 10)

Specifické vývojové poruchy školních dovedností zařazujeme podle 10. revize Mezinárodní klasifikace nemocí z roku 1992 do supiny poruch psychického vývoje.

V kategoriích je najdeme pod klasifikaci:

F80-F89 Poruchy psychického vývoje -zahrnují v sobě následující základní diagnózy:

- F80 Specifické vývojové poruchy řeči a jazyka
- F81 Specifické vývojové poruchy školních dovedností
- F81.0 Specifická porucha čtení
- F81.1 Specifická porucha psaní
- F81.2 Specifická porucha počítání
- F81.3 Smíšená porucha školních dovedností
- F81.8 Jiné vývojové poruchy školních dovedností
- F81.9 Vývojová porucha školních dovedností nespecifikovaná
- F82 Specifická vývojová porucha motorické funkce
- F83 Smíšené specifické vývojové poruchy

UŽÍVANÁ TERMINOLOGIE SPECIFICKÝCH PORUCH UČENÍ

Předpona dys- znamená rozpor, deformaci. Z hlediska vývoje znamená dysfunkce funkcí neúplně vyvinutou, zatímco afunkce je ztráta funkce již vyvinuté. V uvedených pojmech znamená předpona dys- nedostatečný, nesprávný vývoj dovedností. Druhá část názvu je přejata z řeckého označení té dovednosti, která je postižena.

Specifické poruchy učení:

- Dyslexie
- Dysgrafie
- Dysortografie
- Dyskalkulie

- Dysmúzie
- Dyspraxie
- Dyspinxie

- Neverbální poruchy učení

